

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen talousarvioesitys vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2029 / Elinikäinen oppiminen ja hyvinvointi

Hyvinvointilautakunta 16.09.2025 § 68

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen vuoden 2026 talousarvion pohjana on talousarviokehys, joka hyväksyttiin kunnanhallituksessa 18.8.2025.

Menojen arvioinnissa on huomioitu kustannustason kasvu niissä kuluerissä, joissa kustannukset ovat tänä vuonna kasvaneet. Palkkojen sivukulut on huomioitu vuoden 2025 tasossa. Talousarvio sisältää palkankorotusten varauksen.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tuloalueen talousarviokehys ja lautakunnan käyttötalousesitys vuodelle 2026 on esitetty alla olevassa taulukossa.

4500 ELINIKÄISEN OPPIMISEN JA HYVINVOINNIN PALVELUT	TP 2024	TA 2025	Raami Pohja 2 2026	LTK 2026	Muutos %	Muutos €
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	524 784	647 100	647 100	647 100	0,00 %	- €
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0		- €
Toimintamenot	-3 636 280	-4 089 572	-4 156 060	-4 171 060	0,36 %	- 15 000 €
Toimintakate (Netto)	-3 111 496	-3 442 472	-3 508 960	-3 523 960	0,43 %	- 15 000 €
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	0	-13 072	-27 072	-27 072		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 636 280	-4 102 644	-4 183 132	-4 198 132		

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen talousarvioesitys vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2029 sekä investoinnit vuodelle 2026 on esitetty liitteessä 1. Hyvinvointilautakuntaan nähden sitovat ja kunnan strategian toimeenpanoa tukevat tavoitteet on esitetty liitteessä 2. Liitteessä 3 on henkilöstösuunnitelma vuodelle 2026. Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen toiminnan kehittämiseen liittyviä talousvaikutuksia ja karsintoja 2026 on havainnollistettu lautakunnalle oheismateriaalissa.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin palvelualue tukee kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä tarjoamalla asiakaslähtöisiä, matalan kynnyksen opisto-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalveluita sekä seniorityötä. Nämä palvelut vahvistavat kunnan veto- ja pitovoimaa.

Vuoden 2026 painopisteet määräytyvät kunnan päivittyvän strategian ja hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman (2026–2029) mukaan. Tavoitteena on vahvistaa asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä kehittää palveluiden tuloksellista yhteistyötä. Edistymisestä raportoidaan säännöllisesti kunnan johdolle ja lautakunnille.

Vapaa-aikapalvelut keskittyvät kaikenikäisten hyvinvoinnin edistämiseen: lasten ja nuorten kohtaamiseen, aikuisten liikkumisen tukemiseen ja ikäihmisten toimintakyvyn varmistamiseen. Tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja tukea sukupolvien välistä vuorovaikutusta.

Harrastamisen kustannusten hillitsemiseksi vakiinnutetaan Harrastamisen Mäntsälän malli yhteistyössä koulun kerhotoiminnan, paikallisten seurojen ja järjestöjen kanssa.

Nuorisotyön tavoitteena on, että perusnuorisotyö kehittyy toiminnallisesti monimuotoiseksi ja nuorisotyön ja koulun yhteistyö laajenee.

Nivelvaiheiden haasteisiin vastataan yhteistyössä toisen asteen koulutuksen, hyvinvointialueen ja työllisyyspalveluiden kanssa. Etsivä nuorisotyö ja starttivalmennus tukevat siirtymiä opinnoista työelämään.

Liikuntapalveluissa kehitetään matalan kynnyksen liikunta- ja elintapaneuvontaa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Mäntsälän harrastamisen mallin kautta vahvistetaan lasten ja nuorten liikunnallista harrastamista. Eläkeläisten vesiliikuntaa pyritään lisäämään kasvavan kysynnän mukaan.

Liikunnallisen elämäntavan lakimuutos huomioidaan laajasti palvelualueella. Tavoitteena on edistää lasten ja nuorten liikkumista ja hyvinvointia yhteistyössä esi- ja perusopetuksen kanssa.

Kirjasto edistää lukutaitoa, digiosaamista, osallisuutta ja hyvinvointia tarjoamalla monipuolisia aineistoja ja palveluita turvallisessa tilassa. Kirjasto osallistuu tapahtumiin, tekee yhteistyötä kunnan toimijoiden ja kumppanikirjastojen kanssa sekä tukee kuntatason lukutaitohanketta.

Kirjaston tarveselvitys laaditaan vuoden 2026 aikana yhteistyössä teknisten ja elinvoimapalveluiden kanssa. Selvitys toimii pohjana hankesuunnittelulle ja palveluiden kehittämiselle.

Kansalaisopisto tarjoaa monipuolisia kursseja lähi- ja verkko-opetuksena, huomioiden paikalliset sivistystarpeet. Vuonna 2026 suunnitellaan Kapos-koulutusta, josta saa opintopisteitä. Opetusta kehitetään hybridimallilla ja digitalisaatiota edistetään. Yhteistyötä kunnan muiden palveluiden kanssa vahvistetaan, ja opiskelijamäärän kasvattaminen on keskeinen tavoite.

Seniorityö vakiinnutetaan osaksi kunnan ennaltaehkäisevää vanhustyötä. Ikäihmisiä osallistetaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen, ja heitä ohjataan sopivien palveluiden pariin.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toteutumisen seuranta ja yhteistyön koordinointi ovat hyvinvointipalveluiden keskeisiä tehtäviä.

Kunnan osallisuusmalli luodaan yhteistyössä asukkaiden ja työntekijöiden kanssa. Mallissa määritellään tavoitteet, toimintatavat ja lupaukset kuntalaisille sekä yhteiset pelisäännöt työntekijöille.

Järjestöjen valtakunnalliset valtionavustusten leikkaukset vaikuttavat järjestöjen toimintamahdollisuuksiin. Kunnan avustuspäämäärärahajoja lisätään, jotta järjestöt voivat jatkaa vaikuttavaa työtään.

Taiteen perusopetus keskitetään elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueelle vuoden 2026 alusta. Musiikkiopiston ostopalvelujen siirto tehdään viimeistään käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Lisäksi selvitetään kunnan kulttuuripalvelujen kokonaisuuden ratkaisut yhdessä hallintopalveluiden kanssa.

Valmistelija

Hyvinvointipäällikkö Katja Elo, sähköposti katja.elo(@)mantsala.fi,
controller Kristian Kuisma, sähköposti kristian.kuisma(@)mantsala.fi,

kirjastopalvelujohtaja Anu Järvi, sähköposti anu.jarvi(@)mantsala.fi,
kansalaisopiston rehtori Mia Pätsi, sähköposti mia.patsi(@)mantsala.fi,
vapaa-aikapalvelun vastaava Matti Kokko, sähköposti
matti.kokko(@)mantsala.fi

Esittelijä Hyvinvointipäällikkö Elo Katja

Päätösehdotus Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin talousarvioesityksen 2026 ja taloussuunnitelman 2027-2029 sekä investoinnit vuodelle 2026.

Lisäksi hyvinvointilautakunta hyväksyy liitteessä 2 olevat lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet 2026 ja liitteessä 3 olevan henkilöstösuunnitelman 2026.

Päätös Hyväksyttiin ehdotuksen mukaan.

Liite 1. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen talousarvioesitys 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2029 / Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalue

Liite 2. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen strategiaa tukevat tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2026 / Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalue

Liite 3. Henkilöstösuunnitelma 2026 / Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalue

Hyvinvointilautakunta 21.10.2025
269/02.01.00/2025

Vuoden 2026 talousarviovalmistelussa on tehty muutoksia palkankorotusprosenttiin ja henkilöstömenojen tarkastuksia lautakuntien syyskuun talousarvioesitysten jälkeen. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella muutokset johtuvat lähinnä henkilöstökulujen alenemisesta ja opetuspalveluiden kotikuntakorvausmenojen ja -tulojen tarkentumisesta. Edellä mainituista syistä johtuen hyvinvointilautakunnan ja sivistyslautakunnan alaisten toimintojen talousarvioesityksiä tarkennetaan vuodelle 2026.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueella on korjattu lahjoitus- ja perintörahoilla palkatun määräaikaisen henkilöstön palkkakustannukset perintörahojen käyttösuunnitelman mukaisiksi. Korjausten vaikutuksesta henkilöstömääräraha alenee 38 716 euroa. Lisäksi talousosasto on korjannut henkilöstömäärähän korostusporosenttia vuodelle 2026 niin, että se alenee 0,1 % yksiköllä. Tämä vähentää tulosalueella henkilöstömenoja 2 074 euroa. Tulosalueen menot pienevät yhteensä 40 790 euroa.

Valmistelija Hyvinvointipäällikkö Katja Elo, sähköposti katja.elo(@)mantsala.fi,
sivistysjohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi, controller
Kristian Kuisma, sähköposti kristian.kuisma(@)mantsala.fi

Esittelijä Hyvinvointipäällikkö Elo Katja

Päätösehdotus Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen henkilöstömenojen 40 790 euron vähenemisen vuoden 2026 talousarvioon.

Päätös